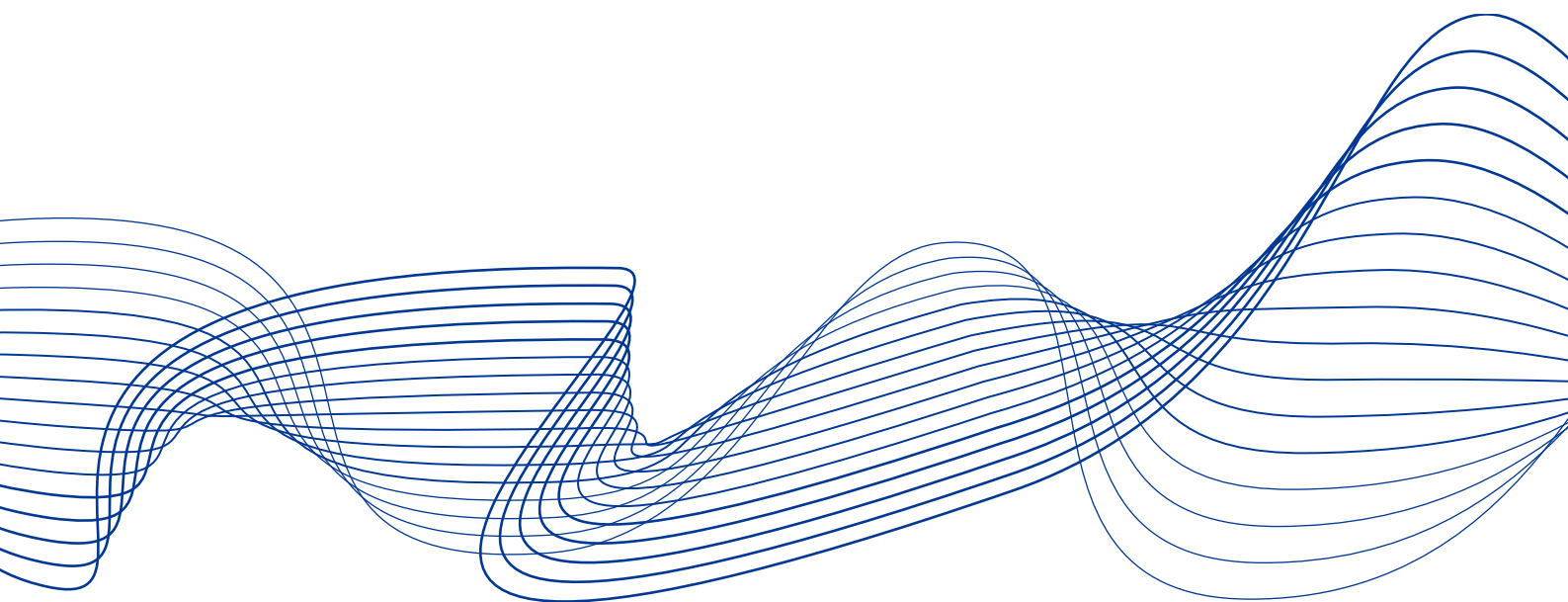

Metų ataskaita

2017

ESRV

Europos sisteminės rizikos valdyba

Europos finansų priežiūros sistema

Turiny

Ižanginis žodis	2
Santrauka	3

Ižanginis žodis

Mario Draghi
Europos sisteminės rizikos
valdybos pirmininkas

Tai septintoji Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) metų ataskaita. Ji apima laikotarpį nuo 2017 m. balandžio 1 d. iki 2018 m. kovo 31 d. Visą apžvelgiamą laikotarpį ESRV ir toliau akylai stebėjo sisteminės rizikos šaltinius Europos finansų sistemoje ir ekonomikoje ir įvardijo keturias didžiausias rizikas finansiniam stabilumui Europos Sąjungoje (ES). Dirbdama šioje srityje ESRV analizavo pokyčius komercinės paskirties nekilnojamojo turto ir ne bankų finansų sektoriuose.

Kalbant apie komercinės paskirties nekilnojamojo turto rinką, pasakytina, kad ESRV paskelbus rekomendaciją, kuria siekiama pašalinti likusias duomenų spragas, buvo atliktas galimų naujų duomenų šaltinių tyrimas. Be to, ESRV įvertino fizinių duomenų apie komercinės paskirties nekilnojamąjį turtą prieinamumą.

Apžvelgiamą laikotarpį ESRV toliau tobulino ne bankų finansų sektoriaus rizikos stebėsenos sistemą. Vienas iš darbų šioje srityje – paskelbta antroji ES šešėlinės bankų sistemos stebėsenos ataskaita. Be to, ESRV savo rizikos rodiklių rinkinyje paskelbė naujus rodiklius – centrinių sandorio šalių ir draudimo įmonių.

Pripažindama galimą kibernetinių išpuolių grėsmę ESRV ėmėsi iniciatyvos sudaryti Europos sisteminės kibernetinės rizikos grupę, kad jos nariai galėtų aptarti vykdomą politiką ir skleisti naujausią informaciją apie naujas tarptautines iniciatyvas.

Be to, ESRV surengė keletą konferencijų ir seminarų, siekdama toliau skatinti diskusijas makroprudencinės politikos klausimais. Paminėtina antroji ESRV metinė konferencija, surengta 2017 m. rugsėjo mėn.; jos metu vyko atskiros diskusijos apie teisinius makroprudencinio reguliavimo aspektus ir makroprudencinės politikos vykdymą ne tik bankų sektoriuje. Buvo surengta ir keletas sesijų apie ES bankų sektoriui tenkančius iššūkius ir jo ateitį, per kurias diskutuota apie ES bankų sektoriaus neveiksnius paskolas ir šešėlinės bankų sistemos rizikos stebėseną.

Baigdamas norėčiau nuoširdžiai padėkoti Vítor Constâncio, iki 2018 m. gegužės mėn. ėjusiam Europos Centrinio Banko pirmininko pavaduotojo pareigas, už jo paramą ESRV nuo pat jos įkūrimo, jam einant Bendrosios valdybos ir Valdymo komiteto nario pareigas.

Santrauka

Ataskaitoje apžvelgiamu laikotarpiu ESRV įvardijo keturias pagrindines reikšmingas grėsmes ES finansų sektoriaus stabilumui: 1) rizikos priedų perkainojimo pasaulio finansų rinkose rizika; 2) bankų, draudikų ir pensijų fondų balansų trūkumai; 3) rizika valstybės, bendrovių ir namų ūkių sektorių skolos tvarumui; ir 4) trūkumų šešėlinės bankų sistemos ir neigiamo jų poveikio išplitimo visoje finansų sistemoje rizika. Kaip ir dviejose ankstesnėse ESRV metų ataskaitose, staigus pasaulio finansų rinkose taikomų rizikos priedų pasikeitimo rizika laikoma itin didele rizika finansiniam stabilumui. Skirtingai negu 2016 m. vertinimu, bankų, draudikų ir pensijų fondų balansų trūkumų rizikos reikšmė sumažinta vienu punktu – iš didelės rizikos kategorijos perkelta į vidutinės rizikos kategoriją, o rizika valstybės, bendrovių ir namų ūkių sektorių skolos tvarumui padidinta vienu punktu ir taip pat perkelta į vidutinės rizikos kategoriją.

Pirmiau išvardytos sisteminės rizikos ES finansų sektoriui buvo tas pagrindas, kuriuo remdamasi ESRV parengė ir Europos bankininkystės institucijai (EBI) pateikė nepalankųjį makrofinansinį scenarijų 2018 m. viso ES bankų sektoriaus testavimui nepalankiausiomis sąlygomis. Šios rizikos įtrauktos ir į nepalankiuosius scenarijus, pagal kuriuos Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija vykdo 2018 m. draudimo sektoriaus testavimą nepalankiausiomis sąlygomis. Išsamesnės informacijos apie šiuos scenarijus pateikiama nesutrumpintoje šios metų ataskaitos versijoje.

2017 m. ESRV pakoregavo abipusiškumo principo taikymo tvarką, siekdama dar labiau suderinti reikšmingumo ribinių verčių taikymą pagal *de minimis* taisyklę. Pagal naująją tvarką valstybė narė, ketindama pradėti taikyti kokią nors politikos priemonę ir prašydama kitos valstybės taip pat ją taikyti, privalo pasiūlyti įstaigos lygmeniu nustatytą didžiausią galimą reikšmingumo ribinę vertę, o ESRV tvirtina pasiūlytos ribinės vertės pagrįstumą.

Be to, ESRV paskelbė rekomendaciją, skirtą spręsti su likvidumo neatitikimais ir finansinio svorto naudojimu investiciniuose fonduose susijusios sisteminės rizikos problemą. Šioje Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (ESMA) ir Europos Komisijai skirtoje rekomendacijoje apžvelgiamos likvidumo valdymo priemonės, priežiūrinė stebėseną ir likvidumo testavimo nepalankiausiomis sąlygomis praktika, taip pat didesni ataskaitų teikimo reikalavimai ir esamų galių apriboti finansinį svortą panaudojimas.

Siekdama toliau tobulinti makroprudencinę sistemą bankų sektoriui, ESRV paskelbė ataskaitą apie 9-ojo tarptautinio finansinės atskaitomybės standarto (TFAS) poveikį finansiniam stabilumui. Ataskaitoje daroma išvada, kad apskritai 9-asis TFAS yra didžiulis žingsnis pirmyn, palyginti su 39-uoju tarptautiniu apskaitos standartu, ir kad jis turėtų būti itin naudingas finansinio stabilumo prasme. Jis padės padidinti skaidrumą ir užtikrinti, kad kredito nuostoliai būtų pripažįstami greičiau ir ryžtingiau. Kita vertus, ataskaitoje iškelta ir keletas klausimų, kuriuos reikės išspręsti atliekant 9-ojo TFAS peržiūrą praėjus jį taikyti, pavyzdžiui, įvertinti šiame standarte įtvirtinto tikėtinų kredito nuostolių modelio cikliškumą ir jo poveikį bankų elgsenai. ESRV taip pat paskelbė ataskaitą apie neveiksnių paskolų problemos sprendimą Europoje; joje pateikta konkrečių pasiūlymų dėl politikos, papildant kitas ES ir euro zonos lygmeniu vykdomas iniciatyvas. ESRV prie makroprudencinės sistemos bankų sektoriui tobulinimo prisidėjo ir pateikdama nuomonę Europos Komisijai dėl makroprudencinių struktūrinių rezervų. Joje pasiūlyta nemažai pakeitimų, pavyzdžiui, gerokai padidinti kitų sisteminės svarbos įstaigų rezervų normų viršutinės ribas, pakeisti sisteminės rizikos

rezervų statusą, kad būtų atsižvelgta į struktūrinės neciklinės sisteminės rizikos specifinius šaltinius ir pakoreguoti struktūrinių rezervų procedūrinius aspektus.

Kalbant apie pažangą tobulinant ne bankų sektoriaus makroprudencinę sistemą, ESRV prisidėjo prie reguliavimo peržiūrų ir europinių konsultacijų. Pavyzdžiui, ESRV prisidėjo prie Europos rinkos infrastruktūros reglamento persvarstymo, paskelbdama pranešimą apie šiuo metu galiojančios tvarkos veiksmingumo ir skaidrumo padidinimą. Centrinų sandorio šalių klausimu ESRV pateikė atsakymą ESMA per jos konsultacijas dėl gairių dėl garantinių įmokų anticikliškumo priemonių projekto. ESRV taip pat įvardijo sritis, kuriose reikėtų tobulinti pasiūlymus dėl teisės aktų dėl centrinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo sistemos, siekiant geriau spręsti rūpestį keliančius makroprudencinius kausimus. Kalbant apie draudimo sektoriaus makroprudencinius aspektus, ESRV įvardijo sritis, kuriose būtų galima patobulinti Mokumo II direktyvoje nustatytą tvarką, ir pasisakė už tai, kad visoje ES būtų sukurta suderinta draudimo sektoriui skirta gaivinimo ir pertvarkymo sistema.

Didelė dalis valstybių narių priimtų nacionalinių makroprudencinių priemonių nepakito, palyginti su 2016 m. Padėtis 2016 ir 2017 metais buvo panašesnė negu dar ankstesniais metais, nes tą laikotarpį daugumoje valstybių narių buvo numatyta galimybė imtis visų IV-oje kapitalo reikalavimų direktyvoje ir (arba) Kapitalo reikalavimų reglamente numatytų makroprudencinių priemonių. Didžioji dalis valstybių narių 2017 m. ėmėsi vienokių ar kitokių makroprudencinės politikos priemonių. Dauguma priemonių buvo griežtinamojo pobūdžio, skirtos mažinti ciklinę riziką; dažniausiai taikytos – paskolos ir turto vertės santykio viršutinės ribos ir anticiklinio kapitalo rezervo nustatymas. Neretai buvo taikyta ir sisteminės rizikos rezervo priemonė.

ESRV ir toliau vertino, kaip įgyvendinamos jos rekomendacijos. Per apžvelgiamą laikotarpį ESRV pradėjo arba baigė penkių rekomendacijų ar atskirų jų dalių įgyvendinimo vertinimus. Įvertinus ESRV rekomendacijos EBI dėl kredito įstaigų finansavimo įgyvendinimą nustatyta, kad jos visapusiškai laikomasi. Šiuo metu vertinama, kaip įgyvendinama ESRV rekomendacija dėl pinigų rinkos fondų, taip pat Rekomendacija dėl anticiklinio kapitalo rezervo normų nustatymo gairių ir Rekomendacija dėl makroprudencinės politikos priemonių tarpvalstybinio poveikio ir savanoriško abipusiškumo vertinimo. Be to, įvertinti kai kurie ESRV rekomendacijos dėl anticiklinio rezervo normų pozicijoms su trečiosiomis šalimis (ne Europos ekonominės erdvės šalimis) pripažinimo ir nustatymo aspektai.

Norėdama paskatinti diskusijas ir toliau plėtoti koncepcinį požiūrį makroprudencinės politikos klausimais ESRV 2017 m. rugsėjo mėn. surengė savo antrąją metinę konferenciją. Jos metu vyko atskiros diskusijos apie teisinius makroprudencinio reguliavimo aspektus ir makroprudencinės politikos vykdymą ne tik bankų sektoriuje. Buvo surengta ir keletas sesijų apie ES bankų sektoriui tenkančius iššūkius ir jo ateitį, per kurias diskutuota apie ES bankų sektoriaus neveiksnius paskolas ir šešėlinės bankų sistemos rizikos stebėseną.

Leidimo duomenys

© Europos sisteminės rizikos valdyba, 2018 m.

Adresas 60640 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Telefonas +49 69 1344 0
Internetas www.esrb.europa.eu

Visos teisės saugomos. Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jeigu nurodomas šaltinis.

Galutinė šioje ataskaitoje pateikiamų duomenų įtraukimo diena – 2018 m. kovo 31 d. Sąvokų ir santrumpų paaiškinimai pateikiami [ESRV glosarijuje](#).

ISSN 1977-5199 (pdf)
ISBN 978-92-9472-006-1 (pdf)
DOI 10.2849/704742 (pdf)
ES katalogo Nr. DT-AB-18-001-LT-N (pdf)